

LORANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

BCU Cluj / Central University Library

4. évf.
45. SZ. 1925.
XI. 8.

A rózsák.

Írta: DSIDA JENO.

Éjfél felé jár.
Künnt ordító szél szárnyán
kavarog a hó,
lent elterül hullámzó takaró,
s a csörömpölő cégértáblák
átkozva szidják a cudar időt.

... Bent a kicsi, hideg cellában,
szomorú arcu Mária kép előtt
imádkozik a páter.

A képkereten összefogózkodva
elhervadt rózsák koszoruja csügg le,
— meg-meglibben a befütyölő széltől, —
s az Isten anya jóságos szép arcát
idegen, tulvilági
bánatszinekkel fátyolozza át.

Csend. Imádkozik a barát. — Anyam, vizek — felnyöszörög

— Jó kis fiú volt,
szeretett Téged!
Ne vedd el tőlünk,
mert szép az élet!

Ragyogó szemmel
nézett a harcra,
s mindig piros volt,
mosolygott arca . . .

Most szomorú szegényke,
most nem örül,
most hervadt és beteg,
mint a rózsák a szentképed körül, —
de most is hiszi még,
hogy a Te szived mindig könyörül. —

Mert rózsza volt ő:
Isten ecsete volt festékbe mártva,
ő végezte a színkeverést —
mert rózsza volt ő:
mámor illatu, kacagóan édes,
remegő csókos, tavaszi és hamvas.

Most ő érette imádkozom én:
hallgass meg, hallgass!
Nézzél le szépen beteg kis fiadra,

nagy szenvedését megkönnyezve lásd,
s adjál a Te
szép földi rózsáidnak
tavaszt, meleget, hitet, gyógyulást!

Éjfél után van.
Künnt ordító szél szárnyán
kavarog a hó,
lent elterül hullámzó takaró
s a csörömpölő cégértáblák
átkozva szidják a cudar időt.

Kicsi házikó patyolat kis ágyán
lázálmos-harcu beteg kis fiú
s fel-felijedve hallgatózik,
míg a szél odakünt
üvöltve, süvöltve, sikoltva fú.

és szerteszt
tapasztja tágranyilt
két fekete szemét.

— Anyuska, jer ide!
Nézd, olyan régen nem zokogtam
s most sirni kell,
hát hadd sirjak neked!
Anyuska, tudod, hogy én meghalok?
és úgy félek, ha nem vagyok veled!

Ugy, úgy, csak simogass!
Ugy-e, hogy engem szeret a jó Isten,
amint Te is szeretsz,
pedig meg nem érdemlem,
mert rossz kis fiú voltam;
megbántottalak sokszor, — nem akartam,
s most nagyon bánom, látod . . .
Ugy-e, hogy nem haragszol,
ugy-e, hogy megbocsátod?

Multkor a kamarából
— olyan merőn az arcom miért nézed? —
multkor a kamarából
elvettem én egy ici-pici mézet,
pedig Te nem engedted azt nekem.
Ez volt azóta legnagyobb gondom . . .
Most már meghalok, nem baj, ha elmondom.

Aztán a Jókretádból
kivettem titkon egy szép rózsaszálat,
hogy a gomblyukam ne legyen üres.
Tudod: oly szép volt, illatos, tüzes,
ragyogó színre festett — —
Tudom, hogy aztán sokáig kerested.

Elvittem annak a szép, őszhajú,
jóságos, szent papbácsinak,
akinél jobbat még sohase láttam,
ki mindennap megcsókolt
és megsimogatott az iskolában.

Odaadtam neki:
Van egy gyönyörű Szűz Mária képe,
karján kis Jézus — csudaszép dolog —
öleli anyját, boldog, mosolyog,
arca, mintha csak május-szél lehelné —
Odaadtam neki:
tegye a képe mellé.

Amikor láttam, a szívem úgy égett!
Ha meghalok s nem látom többé,
csókold meg azt a képet!

... Nézd, anyuka, hogy ver, a szívem
hogy riadoz, hogy verdes!
Nem, most már csendes,
Alig üt lustán,
jaj, — fáj, — fáj —
Édesanyuskám, drága jó anyuskám!

De milyen furcsa vagy te!
Sohse éreztem,
hogy a karjaid ilyen puhán fognak
és szárnyad is van, mint az angyaloknak.
Hogy fénylik a kis lámpa!
Hogyan csapkod a lángja.
Nézd, olyan, mint a Nap!

Ki az, akitől fénysugarat kap?

Repülök messzé,
de milyen szép!
Virág... sok rózsza...
Szűz Mária...
Meghalok, csókoldj, csókoldj meg, anyuskám!

... — Kicsi házikó patyolat kis ágyam
nyugodott arcu, sápadt kis fiú
s zokogó anyja

reáborulva
nem hallja már, hogy odakünt a szél
üvöltve, süvöltve, zokogva fú.

Hajnalodik.
Elül a hóvihar.
Bent a hideg, kicsi cellában
csonkig-égetten pislákol a gyertya,
s a Mária-kép előtt
imádkozik a páter:

— Jó kis fiú volt,
szeretett Téged.
Ne vedd el tőlünk,
mert szép az élet!

Ragyogó szemmel nézett
a gyerek harcra,
s mindig piros volt,
mosolygott arca.

Most szomorú szegényke,
most nem örül,
most hervadt és beteg,
mint a rózsák a szentképed körül.

Gyógyítsd meg szépen,
s tedd őt boldoggá, ahogy akarod,
mert a rózsáknak élni kell — —

Zokogva borúl arca a barát:
— és legyen meg a Te akaratod!

Reggel van —
felnéz, — csend
barázdás, fakó arcát
a lecsurgó könnyek
simára mosták

és néz és felkiált — —

A kép körül az első napsugárban,
kacagó-fényű szinompában
élnek, virulnak, ragyognak a rózsák!
(Szaizmar, 1924. november 18.)

A középut a legsimább bizonytal,
Hogyha rajta jársz, jársz akkor haszonnal.
De, az ut végén a cél ott álljon,
S ufközben csüggedés meg ne szálljon.

Dóczy né, Berde
Amál rajza.

**Bujj, bujj, összebujjatok,
Egymásra boruljatok,**

**Mint falevél falevélhez,
Ugy simuljatok!**

BeU Cluj / Central University Library Cluj

Baragladiu kincse.

— Irla : ÓFELSÉGE MÁRIA KIRÁLYNÉ. —

Baragladiu sátoros-cigány szülők 7 éves gyermeke volt. Rézszínű bőre és nagy, bájo-lóan szép, örökké szikrázó, sűrű szemöldökkel árnyalt szeme volt s általában a kis cigány fájának jellegét csodásan magán viselte. Fogai oly fehérek voltak, hogy amikor mosolygott, már messziről csillogtak. — Csinosan felöltözve soh'sem lehetett látni, de az ő rongyos, pisz-kos ruhájában művészien festett. A kis cigány legjobban szeretett meztelen járni, úgy, ahogy az Isten megteremtette. De nyakán ekkor is rajta volt a gypajzsinóron lógó megvarázsolt rézpénz, mely szemverés ellen is jó s minden rossztól is megóvja.

Baragladiu sátor alatt lakott nagyszámu testvérével együtt, kik mind oly feketék és rongyosak voltak, mint ő. Atyja lábas-zomán-cozó, komor arcu ember volt s hosszú, göndör a haja, mint a holló tolla. Anyja fiatalabb éveiben szépség, most azonban már aszott és szinehagyott, rongyos ruháiban is koldulni kényszerült indián hercegnőhöz hasonlított. Baragladiu szerette anyját, de ez a szeretet nem

indította őt arra, hogy jó gyermek legyen. Noha sokszor veszekedett testvéreivel, mégis gyakorta kedveskedett nővéreinek virágbokrétákkal. Oly szépen muzsikált, hogy az ember szíve repesett az örömtől, amikor hallotta. Esté-ként va'amely erdőszélen vagy mezőn tűz köré ülve elragadtatással hallgatták a cigányok. Valóban volt zenei érzéke, ám ő figyelembe sem vette azt, pedig volt még valami költői is benne: szerette a szépet. A lángtengerben uszó nyugvó Nap elbájolta. Álmaiban a harmatot istennők által elszórt gyémántoknak látta.

Természetesen ő is, mint a legtöbb cigány, szeretett csenni, ám őt, amikor lopott is, a szépérzéke vezette! Mint a szarkát, őt is von-zotta, ami fénylik. Még a csillagokat is elcsente volna, ha közelükbe juthat. Tetszeni azonban a szivárvány tetszett neki a legjobban. Előtte Isten teremtményei közül mi sem volt csodá-latraméltóbb, szebb és befejezettebb alkotás. Az lett volna csak a nagy boldogság, ha egy-szer hozzájuthat! És Baragladiu egy napon — bizony nem tudom, elhiszitek-e, amit mondok

— eljutott a szivárvány lábához és talált kincset is, melyről ti is, én is annyiszor hallottam beszélni.

Ime, hogy történt:

Jött a tavasz, hosszú vándorlás után a vándorcigányok a mező szélén sátoztak. Egész nap esett az eső, nem sűrű, csak amolyan csendes, langyos eső. A felhők kergették egymást, mint dühös, verekedő vadak, alakjukat változtatták, estefelé aztán lassan-lassan egymásba olvadtak az égbolt alján s im egyszerre csak az ólomszürke égen megjelent a szivárvány, kifeszítvén ívét, mintha az istenek hidja lett volna.

Oh! — kiáltott Barag'adiu óh, óh! — és futásnak eredt, esze nélkül rohant a szivárvány felé. A cigányok hengergöztek nevetükben, de mivel ismerték Barag'adiu szokását, nem sokat adtak rá, mert tudták, hogy majd visszatér. Mintha még az ég is nevetett volna rajta, de nevétték a füvek s a szomorú fűzfák is, melyek mellett szélesebben elhaladt. Rongyos ingecskeje mint két szárny repült utána, a réz talizmán tüzes parázként fénylett mellette s a hegedű szinte nyögött hóna alatt, úgy magához szorította.

Egyre messzebb és messzebb futott a fiucska s lába mintha nem is érte volna a földet.

— Várj meg szép szivárvány, kiáltá, várj meg, ne tűnj el, míg nem érek lábadhoz. Kicsi vagyok s nem tudok gyorsabban szaladni, de nem fáradok el hamar, még sokáig birom és ha elérlek, olyan nótát huzok neked, amelyet még sohasem hallottál.

A cigányok már rég elveszítették a szemük elől. Mintha a távoli ködbe süllyedt volna . . .

Anyja ügyet sem vetve rá, dolga után látott.

De nehezen fogjátok elhinni, amit most mondok. Barag'adiu eljutott a szivárványhoz s egyszerre csak nagy titokzatos fény közepett találta magát. Elképzélhetetlen szép, vakító színek, mint valami lángnyelvek játszottak szemei előtt. Ez már több volt, mint amennyit a gyerek el tudott volna viselni: fájdalom s végtelen öröm egyazon időben!

Hegedűjét a földre ejtette s egyik kezét szemére, a másikat szívére tette, meri azt hitte, hogy tüzes nyilak járják át szemét és szívét. A fény lassan gyengült, majd egészen eltűnt és Barag'adiu csak akkor tekinthetett fel. Rettenetes magasságban felette ívelt valami cso-

dátos nagy fényű hid, mely oly gyönyörű színekből volt összerakva, hogy azt ti el sem képzelhetitek. Barag'adiu azt hitte, hogy a mennyország kapujában áll. Örömeben sirt és értelmetlen szavakat hebegett Vajjon volt-e még valamelyik gyermeknek itt e földön teljesebb öröme? Egyetlen emberi kéz-alkotta épület nem hasonlíthatott az álombeli szép színek titokzatos ragyogásához, a csodálatos szivárvány látomásához. De talán csak álom volt az egész látomás? A színek elvegyültek, elmosódtak, majd eltűntek az esti ködben, mely lassan-lassan ráborította sötét szárnyait a végtelen égre.

A szivárványt már nem lehetett látni . . . eltűnt . . .

— Jaj, sóhajtott föl Barag'adiu, vége, nincs, mintha nem is lett volna. És nagy szemé könnybe lábadt. Hosszan, sokáig nézett az égre, aztán búsan tért vissza tekintete a föld fele s im, a lábánál valami fénylett. . . Talán a szivárványból tört le egy darab?

Barag'adiu kiáltott . . . Kincs! . . . Igen, igen, kincs volt! . . .

A gyermek eddig, mintha csak álmodott volna, lelke más világban volt: megbűvölte a szivárvány. Teljesen elfeledkezett volt a kincsről, amit keresett és most éppen a lábánál találja azt! Szép mivű arany szelence, a szivárvány minden színében pompázó: lila, kék, zöld, narancsszín és piros, gömbölyű, sima kövekkel kiverve.

Barag'adiu felvette a szelencét s megtagogatta az ékköveket, de hidegnek érzé azokat. Azután valódi gyerekesen megnyalta, mintha égett-cukor lettek volna, de izük sem volt! Ő maga sem gondolt az izükre, de nem tudta magát visszatartani, hogy meg ne nyalja. Megpróbálta a szelence felnyitását, de hiába. Feszegette egyfelé, másfelé, körmével huzta lefelé, huzta a fogával, de semmi eredmény. A kis szelence nem nyílt ki. A zár rá volt fordítva és a belevaló kis kulcsot sehosem találta. Elkéseredett.

— Jaj, már sötétedik, — sóhajtott fel — vissza kell mennem, mert később nem fogom megtalálni az utat!

Nem volt félnék, de nem akart bolyongni. Azonban a szíve egyszerre elszorult, mert észbe jutott, hogy a szivárványnak legszebb nótáját ígérte és a szivárvány már eltűnt . . .

— Mit csináljak? gondolkozott Baragladiu. Az adott szót meg kell tartani. Nos, előbb visszatérek a kincsel, nehogy eltévesszem az utat! Tudom én, mit fogok csinálni. Egy szép dalt szerzek, melyben megénekelem a szivárvány színeit és elnevezem »Szivárvány-dal«-nak. Úgysem fogja senki tudni, hogy miért nevezem úgy, csak mi ketten.

Mert, mint minden gyermek, Baragladiu is szerette a titkot és vajjon a talált kincs nem volt-e a legérdekesebb titok?

Eszeágában sem volt azt másokkal közelelni. Mert a kincs az övé, csupán az övé. Hóna alá szoritotta a hegedűt, a szelencét meg mindkét kezével tartva, futásnak eredt, de futásban elejté a hegedűt.

— De rád virradt! — szólt rá indulatosan a gyermek, miközben a tizenegyedikszert vette fel a földről.

A távolban a cigányok tüzeit pillantotta meg.

— Nagyon jó — mondja magában a gyermek — most már, ha ügyelek, észrevétlenül közeledhetem, a mikor odaérek a kincsel. Mert a tüzek után könnyen tudok igazodni feléjük, de ők engem nem láthatnak meg, mert én sötétben vagyok.

Fájának minden jellemző tulajdonsága egyszerre ébredt fel benne. — Sunyi módon osont a cigányok sátrai felé, nehogy észrevegyék.

Egy percre megállt. Borzasztóan fáradt volt és keble oly erősen zihált, hogy a nyakán logó talizmán szinte ugrált a mellén.

— Hallom a patak csörgedezését — mondotta magában — szépen odamegyek és a fűzek között találok megfelelő rejtkehelyet a kincsemnek.

Rövid keresgélés után meg is találta, amit keresett: kiváló rejtkehelyet egy odvas fűzfa belsejében. Mélyen belenyult karjával az oduba s az alján elhelyezte a nagyértékű kincset, majd mohával és száraz falevével befedte. Aztán megelégedetten, mint a kutya, amelyiknek sikerült a csontot lopva eldugni, csendesen vigyázva lépkedett sátra felé. Amint a tűztől megvilágított helyre ért, a cigányok kérdéssel rohanták meg, de hiába faggatták, hogy hol járt, mit csinált és mit látott, Baragladiu néma maradt, tesvérei faggatására pedig pofonokkal válaszolt. Hogy a perpatvarnak vége legyen,

atyja meghuzgálta a fülét, anyja pedig a szerében lévő fekhelyére tuszkolta.

A cigányok még néhány napig ott maradtak, ahová sátorfájukat leverték. Baragladiu minden este és reggel észrevétlenül elillant és elment megnézni kincset. Örömtől reszkető ujakkal huzta ki az oduból a napfényre, aztán simogatta, dédelgette, beszélt hozzá s nézte, hogy mint fénylenek a drágakövek. Kimondhatatlan boldogság volt ez, s ez a boldogság még növekedett az eddig ismeretlen titokkal. Hiába akarta kinyitni a szelencét, minden fáradozása eredménytelen maradt. Emiatt érzett bűja azonban csak fokozta vágyát, hogy fellebbenthesse a titok leplét, mert igen szerette volna megtudni, hogy mi van a szelencében.

— Hátha drágakövekkel van tele, — gondolta — vagy egy üveg rózsaoaj, — vagy aranypézn? Hátha valami drága ereklye van benne? De lehet szemérés elleni orvosság is? Szellem is lehet bele zárva, vagy rejtelmes szavak, melyeket fiatalságom miatt nem érthetek meg? Lehet talán tör, vagy valamilyen erő, mely hatalmat adna varázsolásra és bárkit tetszés szerint megronthatnék?

Szóval sok mindenfélét elképzelt a fiu.

Igen tetszett neki, a mikor a nyugvó Nap utolsó sugarai megtörtek a szelence kövein, mire azok gyönyörűen tüzeltek.

Egy szerencsés órában, a mikor az ég alja vörösén lángolt, Baragladiu megalkotta a szivárvány-himnuszt. Hallatlan szép ének volt az, vad és vig egyszerre és hallatára úgy tetszett az embernek, mintha mindenféle színek lebegnének a szeme előtt. De a dicsének magasztosságából valami bús vágy is érzett ki, melyet a gyermek nem tudott magának megmagyarázni.

— A dal nevet és sir! — sóhajtott fel Baragladiu.

Aztán maga mellé tette a hegedűt s szemlélte a földtől búcsuzó utolsó napsugarakat... Majd felkelt, a szelencét betette az oduba és a sátor felé indult...

Vajjon sejtette-e szegény, hogy hónapok és évek fognak eltelni, míg majd ismét megláthatja szelencéjét? . . . [Folyt. köv.]

Beszélni ezüst, hallgatni arany,
Beszélj de csak akkor, havan
Ok s alkalom rá, mert bizony anélkül
Magad s a más feje is beleszédül.

Azzél Sári rajza.

Jucika álma.

Adj' Isten jó reggelt, édes nagyapókám!
— Adj' Isten neked is, édes kis fiókám!
Mit látott álmában, édes nagyapókám?
— Nagy semmit, hát te mit, édes kis fiókám?

Zöhr-erdőben jártam, sok epret találtam,
Nagyanyót s nagyapót vele megkináltam.
— Te tán nem is ettél? — Dehogy is nem ettem!
— Hát mé' mit álmodtál? — Azt, hogy felébredtem!

A holdvilág ruhái.

— Irla: MÓRA FERENC. —

Sohasem tudtam elgondolni, mi kereszturalója van a holdvilágnak minden éjsza a pataokban. Ha kel, ha nyugszik, mindig bele-belebámul, mintha egyéb dolga se volna neki. Észre se veszi, hogy a felhőbárányokat ezalatt szanaszét kergeli a szél az égi mezőkön.

A madarak közt uhu-buhu a legtudósabb teremtes, a fülesbagoly. Ő akkor is virraszt, amikor minden jóraivaló állat lefogja már a szempilláját. Utőle tudakoltam meg, hogy mit keres a holdvilág a pataokban.

— Huhuhu! — kacagott a tudós madár — erre engem sem tanítottak meg az iskolában. Hanem majd megkérdzem

a vízparti fűzfától: mit keres a holdvilág a pataokban?

Biz azt a fűzfa se tudta, hanem ő megkérdte a locsogó haboktól. Habok ellocsogták a fűzfának, fűzfa elsusogta a bagolynak, Bagoly elhuhukolta nekem, én meg elmondom nektek: mit keres a holdvilág a pataokban?

Mikor, mikor se, de hajnalon innen, éjfélen túl, hogy a kaszás-csillag megszólította a holdvilágot:

— Hallod-e, te holdvilág, hogy nem szégyenled te magad, mennyei pásztor létedre ilyen ágrul-szakadtan járni? (Mit ér, hogy csupa ezüstből van a szű-

röd, ha akkora lyukak feketéllenek rajta, mint a tenyerem?

— Oka-foka van annak, mint a csányi baltának, — mondja a holdvilág. — Szél fujja, vihar tépi, csillaglúske hasítja az én szűrömet.

— Varrathatnál már helyette ujat, — tanácsolja neki a kaszás-csillag.

— Hej, haj, nagy a baj, — sóhajtja nekikeseredve a holdvilág, — nem leremtett még az Isten olyan szabót, aki nekem gunyát tudna szabni.

— Javaslok én neked egyet, — felelte a csillag. — Odalent lakik a patakban. Rák szabónak hívják. Mondhatom, ügyes mesterember, öröm nála dolgoztatni.

Kapott a szón a holdvilág s még azon este meglátogatta a patakban a rákot. Rák mester nagy ollócsattogtatással köszöntötte.

— Miben lehetek szolgálatodra, csillagok pásztora?

— Tudnál-e nekem új szűrt szabni ehelyett a viselt helyett, amelyiken már több a folt, mint a posztó?

— Akár kettőt is, — készségeskedett Rák szabó s mindjárt lecsattantott az ollójával egy nádlevelet, hogy mértéket vegyen vele a holdvilágról. Bizony alig érte körül gömbölyü termetét a mérték.

— Mához két hétre a nyakadba akaszthatod az új szűrt. Ezüst lesz a posztója, arany a cifrája.

Két hét múlva be is állított a holdvilág a Rák szabó műhelyébe. Ott volt már a fogason az új szűr, majd kiverte a szemét a ragyogásávak. Hanem az volt a baj, hogy a Rák szabó nem akart ráismerni a holdvilágra.

— Mi járatban van az ur?

— Eljöttem a szűrömért. Én vagyok a holdvilág.

— Hiszi a piszi, — csattogtatta Rák szabó az ollóját, — hát hova lett azóta a gömbölyűséged?

Szegény holdvilág csakugyan úgy lesoványodott az alatt a két hét alatt, akár egy vajas kifli.

— Hej, az ollóját neki! — mérgeskedett a Rák szabó, — most már újra kell szabnom a szűrt. No gyere holdvilág, hadd veszek most már új mértéket rólad.

Leszakított egy fűzfalevelet, biz az majd kétszer körülérte a lefogyott holdvilág derekát.

— Szétfejtem a szűrt: egy hét. Újra szabom: másik hét. Összevarrom: harmadik hét. Mához három hétre új szűrtben legeltetheted a nyájadat.

Három hét múlva megint jött a holdvilág, de úgy ki van gömbölyödve, akár egy hordó. Be sem fért a keskeny műhelyajtón, csak a küszöbről kérte az új szűrt, amelyekre éppen akkor varrta rá Rák szabó az utolsó tulipántot. Ahogy fölpillantott és meglátta, hogy mennyire meghizott a holdvilág, mérgesen összecattantotta az orra előtt az ollót.

— Keress magadnak más bolondot, kedves holdvilág. Ha bőre szabom a gunyád, lesoványodol, ha szűkre veszem, megkövéredel. Én ugyan szóba nem állok veled többet!

Rák szabó azzal úgy kiszaladt a hátsó ajtón, hogy azóta se jött vissza. De még a patakban is kibujdosott haragjában s azóta nincsen rák a patakban. A holdvilág azonban a mai napig is keresi az új szűrét, de mig meg nem találja, abban jár, amit még a jó Isten adott neki. Aki nem hiszi, nézzen föl az égre, higgyen a maga szemének, Akkora fekete foltok vannak a holdvilág ezüst szűrén, mint az öklöm.

(Szeged.)

Beszámoló a nyári vakációról.

— Negyedik közlemény. —

Kedves jó Nagypap!

Annak idején megígérttem kedves jó Nagypapónak, hogy a Székelyföldre tett kirándulásomról be fogok számolni. Ekkor még III. gimnázista voltam.

1925. május 16. emlékezetes nap lesz nekem mindig mert ezen a napon indultunk utnak. Egész éjjel alig bírtam aludni, este is csak későn jött álom a szememre s reggel már korán fel is keltem, hisz ma tesszük meg a gyönyörű kirándulást a Székelyföldre, melynek szépségeiről régóta álmodozom.

Reggel fél 8-kor még felmentünk a várban lévő gimnáziumba, ahol 11 óráig a tanítást hallgattuk, mikor is a tanár ur haza küldött bennünket, hogy felkészülve kimehessünk a vasúthoz. Örömmel mentünk haza, mert közel volt az idő, hogy megvalósíthassuk lelkünk vágyát: gyönyörködni a szép természetben. Kocsival mentünk ki még két osztály társammal a vasúthoz. Délután fél 2-kor indultunk el Gyulafehérvárról. Két órákor már Tövisen voltunk, ahol a vonatból kiszállva bevártuk a kolozsvári vonatot, amely minket Brassóba vitt. Ennek a vonatnak egy nagyobb kocsiját lefoglaltuk a magunk, illetve a kirándulók számára. 41-en voltunk összesen. Tövisről délután fél 4-kor indultunk Brassó felé. Utközben egy kis eső is esett, ami a tulforró levegőt kissé lehűtötte. Innen kezdve azután már nem volt olyan nagy meleg. Utunkban egy kis baleset is fordult elő. Ugyanis egy alagút előtt sintőrés történt, de hála a jó Istennek, minden baj nélkül keresztül mentünk rajta.

Éjjel fél 12-kor szerencsésen megérkeztünk Brassóba, ahol a vasutnál tanárok vártak bennünket, akik elvezettek a róm. kath. gimnáziumba éjjeli szállásra. Itt a tornateremben rézsodronyokon aludtuk ki az ut fáradalmait.

Reggel fél 7-kor keltünk fel s kimentünk

a városba sétálni egy odaváló VI. osztályos diák vezetése mellett. 8 órákor a plébánia templomban szent misét hallgattunk. Innen reggelizni mentünk egy vendéglőbe. Reggeli után felmentünk a Cenkre, ahol megpihenve gyönyörködünk a szép kilátásba. Itt megjegyzem, a Cenkről gyönyörű kilátás tárult elénk. Az emeletes házak is csak kis skatulyának tűnnek föl.

Lejőve a hegyről, a szerpentin uton haladtunk lefelé, aztán a városba megnéztük a szász muzeumot s a fekete templomot. A muzeumban sok mindenféle régiséget láttunk, többek között hatalmas mamuthfogat és láb-szár csontot. Láttunk a muzeumban nagy üveg burkolat alatt egy ősember csontvázat. Láttunk még ősrégi fegyvereket, lándzsákat, puskákat, páncélingeket stb. Szép példányát láttuk itt a medvének, farkasnak, borznak stb. Egyáltalában minden igen szépen volt. Midőn ezeket megnéztük, ebédre mentünk s felszedve csomagjainkat, a vasúthoz mentünk és fél 3-kor elhagytuk Brassót. Vasárnap este 6 órákor megérkeztünk Bükszadra. Az állomáson találkoztunk a csikszeredai diákokkal, akik szintén kiránduláson voltak s ugyanazon helyekre akartak ők is menni, ahova mi. Innen együtt mentünk be a faluba.

Nem lévén késő, bementünk a templomba, ahol résztvettünk a szép májusi ajátosságon. Ennek végeztével elmentünk vacsorázni s azután lefeküdtünk. Itt szalmán aludtunk. Reggel fél 4-kor keltünk fel, megreggeliztünk s fél 6-kor már a hegyek között barangoltunk.

Körülbelül 12 kilométernyi gyaloglás után fél 9-kor megérkeztünk a Büdös barlanghoz, melynek belsejét megtekintve, a barlang előtt egyik tanárunk 2 fényképfelvételt is csinált. Ezután megint csak 12 kilométeres szerencsés gyaloglás után, déli 12 órákor megérkeztünk a Szent Anna tóhoz. Itt megebédeltünk a házról hozott ételekből s meghallgattuk a Szent

Gyomorrontásnál
legjobb hashajtó a

KOPROL

Jóízű csokoládéból
van. Kapható min-
dengyógyszertárba

Anna tavaról szóló legendát. Mig a beszéd tartott, bizony két jó zápor szakadt a nyakunkba, de amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is ment. Az eső párolgást igen szépen láttuk a Szent Anna tó felszínén.

Innen a csikszeredai diákok, kik az utat ismerték, bennünket elhagytak, úgy, hogy mi újból Bikszádba értünk, holott Tusnádra kellett volna mennünk. Felismerve tévedésünket Tusnádra indultunk mi is. Itt azután a csikszeredai diákokkal találkoztunk, akik bennünket bevártak s így, együtt mentünk este 6 órakor a vonattal Csikszeredában. Itt is a katolikus gimnáziumban voltunk elszállásolva. Az ut fáradalmait kipihenve megreggeliztünk s elmentünk Csiksomyóba, amely 1 km. távolságra van csak Csikszeredától. Itt megnéztük a templomot és a benne elhelyezett kegyképet. Azonkívül megtekintettük a pünkössti búcsujáró helyet. Innen este fél 8-kor indultunk és Madéfalván kiszálltunk, ahová a csikszeredai diákok már nem kísérték el. Ahogy megérkeztünk, azonnal kimentünk a falu határába, s megnéztük az ottani emlékművet. Ez az emlékmű arról nevezetes, hogy Mária Terézia idejében itt határőrséget szerveztek. A székelyek nemesek lévén, nem voltak kötelesek a szolgálatot teljesíteni. De Mária Terézia tábornoka, Bukov, minthogy a nemes székelyek engedelmeskedni nem akartak, közéjük lövetet ágyuval, úgy, hogy 200 székely itt elesett. E székely vértanuk emlékére emelte a hálás utókor e szép emlékművet, mely alatt szintén két fénykép felvétel készült

Innen a falun át visszatértünk az állomásra, ahol a vendéglőben vártuk be a vonat érkezését. Ezzel a vonattal utaztunk Gyergyószentmiklósrá. Itt a vasutnál nem várt senki és így egyik tanárunk egy diák kíséretében bement a városba, hogy nézze meg, várnak-e minket az irgalmas nővérek zárdájában. Ott csakugyan vártak bennünket. Így hát szépen besétáltunk a zárdába, ahol jól kialudtuk magunkat. A zárdában igen jó ellátásban részesültünk. Az éjjeli szállásunk is nagyon jó volt. Itt négyünket: Baumgarten Sándort, Horváth Ágostont, Király Andrást és engem külön szobába helyeztek el, mivel ismerősek voltunk a gyulafehérvári zárdából egy tisztelendő nővérral, akit Gyergyószentmiklósrá helyeztek. Én itt különösen jól éreztem magamat. Itt alud-

tunk a legjobban. Éjjel 2 órakor fekdünk le s reggel fél 6-kor már föl is keltünk. Jó reggeli után utnak indultunk 4 szekéren a Gyilkos-tó és Békás-szoros felé, mivel az út igen hosszú volt. Csak délben értünk ki a Gyilkos-tóhoz. Itt egy kissé csillapítottuk éhségünket, csomagjainkat visszahagyva a szekereken elindultunk a Békás-szorosba, úgy számítva, hogy 2 órára vissza is érkezünk a Gyilkos-tóhoz.

Kimondhatatlanul szép ez a szoros! Két meredek, magas sziklafal között mint rohan a Békás patak! Néhol kis utakon, más helyen a vízben kiálló köveken mentünk a patak mellett, a gyönyörű völgyben. Az ember elálmélkodik a természet eme gyönyörű alkotásán s összekulcsolt kézzel, égre emelt szemmel mondja önkéntelen: »Istenem, milyen nagy a te hatalmad!«

A völgyben néhol a favágók fejszéje dönt le egy-egy hatalmas faóriást, melynek csattanása ugyancsak visszhangzik. E gyönyörű szorosban, amíg lehetett, előrementünk, de, úgy látszik, semmi sem tart örökké s így ennek a gyönyörű szorosnak is vége szakadt, s így vissza kellett térnünk kiindulási pontunkhoz, ahol bennünket jó szénen sült várt. Jól megebédelve egy újabb felvételt csináltak a Gyilkos tónál s itt szekerre ülve este fél 9-kor visszaérkeztünk Gyergyószentmiklósrá, ahol is vacsora után lefeküdtünk s aludtunk az igazak álmát. Reggel 3 órakor keltünk fel és fél 4-kor szent misét hallgatunk a zárda kápolnájában. Ezután megreggeliztünk, megköszöntük a tisztelendő Nővérek szives vendéglátását s csomagjainkat fölvéve, elindultunk a vasút felé. Kérkezve rövidesen megérkezett a vonatunk, s reggel 5 órakor utnak indultunk.

Megkönnyítette utunkat az, hogy nem kellett átszállni egész Székelykocsárdig. Ide 12 órakor érkeztünk délben. Minthogy egy órai időnk volt, a következő vonat beérkezéséig, csomagjainkat leraktuk, őrt állítottunk mellettük s bementünk a faluba egy kis sétára. Egy óra múlva vissza is érkeztünk, s nemsokára a vonat is beérkezett, s tovább mentünk Tövis felé. Tövisen átszállva, fél 5-kor szerencsésen megérkeztünk Gyulafehérvárra.

Hazaérkezve, hálát adtam a jó Istennek, hogy ezt a gyönyörű és tanulságos utamat szerencsésen megtehettem.

[Gyulafehérvár].

LABUDA ANTAL, IV. g. o. t.

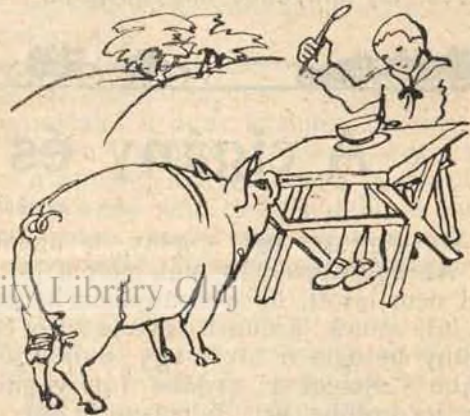
Öcsike gyermekkori emlékeiből.

(Levél Nagyapóhoz)

Édes nagyapókám, az iskolai év kezdete nagy fordulatot jelent az én életemben: Gimnázista lettem, ugyanis valóságos diák, s azt hiszem, illő, hogy elbucsuzzam a szép gyermekkortól és nyilvánosságra bocsássam gyermekkori emlékeimet, Erre, persze, azt fogja mondani nagyapó, hogy kissé korán bucsúzodom, de én meg viszont azt mondom erre, hogy nincs mindenkinek olyan kitűnő memóriája vagyis emlékezőképessége, mint magának, nagyapó lelkem, hogy még három ülő baba korában látott dologra is visszaemlékezék. De a közmondás is azt tartja, hogy: Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra, hát én se halasztom holnapra annak megírását, hogy miért nem vezetem a disznót én, aki oly nagy barátja vagyok az állatnak, én, aki szent fogadalmat tettem nemcsak arra, hogy apostola leszek majd nem a világbékének, de arra is, hogy tagja leszek az állatvédő Egyesületnek, mihelyt a tagsági díjat a magam szerezte pénzből fizethetem.

Hát, mi türés-tagadás: utálok a disznót. Utálok, mert amennyire kényes például a ló a tisztaságra annyira nem kényes a disznó: nagy előszeretettel fürdik a bűzös pocsolyában s nincs az az undok étel, hogy meg ne egye. És utálok azért, mert egyszer csúnyán elbánt ve em a nagyapó kövér mongolicája. Hiszen, ta-

kor még olyan nagy ur voltam, hogy külön asztalnál étkeztem, s szép nyári napokon rendszerint a »könnyű« fa árnyékában fogyasztottam el kávémat. (Zárjel között legyen mondva, még a dédunokák is áldani fogják ezért a fáért magát nagyapóka lelkem, melynek csaknem a tövéből indulnak ki a mellékágak s rendezte pedig úgy azért maga, nagyapóka lelkem, hogy a legkisebb gyermek is könnyen mászon rá.)

Elég az, hogy egy szép nyári délután mi roszszat sem sejtve kána'asztam a kávémat, amikor hirtelen-váratlan megjelent egy nagy kövér

mongolica az asztal előtt egyenesen azzal az aljas szándékkal, hogy el-kihörpítse előlem a kávémat. Amíg kicsi voltam, épp oly nagy volt bennem az önérzet. Szégyeltem volna segítségért kiabálni, egyszerűen fölemeltem a kanalat, akár egy kardot s mondván:

lán emékszik nagyapó (ugyan mire nem emlékszik maga lelkem?) az én megcsufoltátómra. Kis fiuka voltam, 4–5 év körül, ami-

— Hallod-e, te undok mangolica, kotródj innen, mert kupán ütlek.

Az ám, kifűnt hamarosan, hogy a dizsnó nemcsak akkor süket, ha a rozsban lakmározik, de akkor is, ha rozsban jár a feje. Már pedig öundokságának a feje rozsban járt, úgy tett, mintha nem is hallaná fenyegetésemet, s egyszerre csak úgy megökte orrával az asztalt, hogy nemcsak az borult fel, de a szék is, s mit tagadnám, úgy is hiába tagadnám, magam is felborultam, de úgy, hogy mindakét lábam égnek állt, a hajamról nem is beszélve. Én már édes nagyapókám, minden-

féle kunsztokat csináltam, többek közt a fejem tetején is sétáltam, de, ugy-e, nagy különbség, ha az ember a maga akaratából kalimpáltatja a lábát az ég felé, s nem egy undok mangolica akaratából?

Egy szó, mint száz: a kolbászt, különösen a kisbaconit, szeretem, igen szeretem, de magát a dizsnót nem. Vajjon, mit gondol, édes nagyapókám, ezek után felvesznek-e engem az Állatvédő-egyesületbe? S joggal hirdethetem-e a világbékét?

A má o a hífeléü :
E. EK NAGYAPÓ.

A cigány és az obsitos katona.

— Apó unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ. —

Volt egyszer egy cigány s annak egy lova. Az egyik szemére vak volt a ló, a másikkal nem látott, de a cigány nem bánta, elég, ha ő lát, minek lásson a lova is? No, egyszer a cigány befogta a lovát egy nyikorgós targoncába s elment az erdőbe fát vágni. Ott, ahogy az erdőbe ért, felmászott egy magas fára, letelepedett annak egy jó vastag ágára s mit gondolt, mit nem a bolond cigány, fűrészelni kezdte az ágat maga alatt.

Éppen akkor vetődött oda egy obsitos katona s felszólt a cigánynak:

— Hé, dádé, mit csinálsz? Mindjárt úgy lepottyansz a földre, hogy megszakad belé a nyakad!

— Annak sakad, akirek van! — szólt le nagy hetykén a cigány s ahogy ezt mondta, nagyot reccsent az ág s a cigány — puff! le-puffant a földre.

— Ugy-e, megmondtam? — kacagott az obsitos.

A cigány nagynehezen feltápáskodott a földről s amikor jól kinyögte magát, mondta az obsitosnak:

— No, vitézs ur, nem hittem volna, hogy jövendőmondó kend. Haj, haj, már azst is megmondhatná, hogy meddig élek?

Az obsitos úgy tett, mintha erősen szemügyre venné a cigányt, aztán mondta:

— Meddig? Éppen addig, amíg a lovad hármat nem botik.

Elindult a cigány hazafelé, de még az erdőből ki sem érek, a ló megbotlott egy kőben!

Jájj, jájj, — sápitozott a cigány — már csak két botlás az életem!

Tovább mentek, mendegéltek s ahogy az erdőből kiérték, megint megbotlott a ló.

— Jájj, jájj, már csak egy botlás azs életem!

Tovább mentek, mendegéltek, utközben egy hidra értek s ahogy a hidra értek, harmadszor is megbotlott a ló.

— Jájj, jájj, — ordított a cigány — megháltam, megháltam! — s azzal földhöz vágta magát, a szemét becsukta, mintha igazán meghalt volna.

Amint feküdt a hidon, egyszerre csak oda ér egy halotti gyülekezet a koporsóval, de meg kellett állaniok, mert a cigány keresztbe feküdt. Nosza, oda megy egy ember, jót huz a botjával a cigány talpára. Bezzeg, hogy felugrott a cigány s úgy elszaladt, hogy a lába sem érte a földet.

Ha a cigány el nem szaladt volna, az én mesém is tovább tartott volna.

(Kisbaczon.)

Kinek szive, lelke sok erénnyel ékes,
Aki e világon minden szépre képes,
Király lányának is méltó irigysége,
Tündér szépségéné' nagyobb a szépsége.

Levélhullás.

Ira: BÁNYAI JÁNOS.

Az őszi időjárásnak leglehangolóbb látványa a levelek hullása. Pedig ez nem is teljesen őszi jelenség valójában! Már a nyár közepén megkezdődik, csak hogy a mindenféle nyári szórakozás vagy foglalkozás annyira leköti figyelmünket, hogy jóformán észre sem vesszük.

Ha egy kissé visszagondolunk s emlékeink közt kutatgatunk, nem lesz nehéz visszaidéznünk, hogy a sűrű lombozatu fákon az ágak közt, a belső, napot alig kapó levelek hamar elsárgulnak s idővel lehullanak. Tehát már a nappalok rövidülésével megkezdődik a lombhullás is! Persze, feltűnővé csak az őszi, nagyobb méretű hullással lesz s a telet rendszerint már kopasz ágakkal várja be a fa.

A levélhullás nem azért történik, mintha a levelek megöregedtek volna, hanem — mint megállapították — tisztán anyagvédelmi berendezkedése a növényeknek.

Próbáljunk összehasonlítani, legalább gondolatban, egy nyáreleji levelet az ősszel lehullásra készülövel! A feltűnő nagy különbség nemcsak a levél színében, hanem a minőségében is megtalálható. A levelekben rejlő fontos tápanyagok a téli hidegben tönkremenének s így azokat lassanként az áttelelő részekbe, az ágakba, a törzsbe szállítja be a növény s ebből a tartalékból indul meg a következő tavasszal a rügyekben, sarjakban kezdődő új élet.

Ősz felé először a könnyen oldható fehérje anyagok vándorolnak ki, s majd később a legfontosabb kincs, a levélzöld (klorofil), a növényélet nagy vegyész, tér biztos helyre. A levél kiürült sejtjeiben legfeljebb kevés festőanyag (a sárga, vörös stb., melyeket addig a réteget sok klorofil elfödött s így nem látszóttak) s apró olajcseppecskék maradnak. A lehulló levél emellett megvastagodik, megdurvul, mert a megvastagodott sejtek falában a kénsva s a mézsttartalom halmozódik fel. A táplálóanyagoknak a levélből történt kiköltözésével, a levélnyel tövén az úgynevezett elválasztó szövet fejlődik ki, melynek sejtjei akármilyen külsőhatásra könnyen széthullanak.

Tehát nem hideg okozza a levelek lehul-

lását, mint gondolnók! Ezt abból is láthatjuk, hogy ha a fagy hirtelen lepi meg a növényt, az elfagyott levelek sokszor egész télen át a fán maradnak, különösen ha az elválasztó szövet nem képződhetett ki még a nyélben. Ha a fagy a már elkészült növényt éri, akkor igen érdekes meglátni, hogy kora reggel a levélnyel tövén (az elválasztó szövet helyén) egy vékony jégréteget találunk, mely a levelet tartja (a jég már az elválasztást megcsinálta!) s amikor a nap elősugara megjelennek, a vékony jégréteg megolvadván, a levelek tömegesen hullanak le.

Ezekből láthatjuk, hogy a levélhullás tisztán védelemi berendezkedése a növénynek. Ezt lehet tapasztalni a nyár közepén is, nagy szárazság esetén, amikor szintén védekezésül dobja le a növény leveleit, mert a kiszáradt talajból a növény nem tudja pótolni a folytonosan elpárolgó vizet s hogy saját éltető nedvét el ne veszítse, inkább a nagyfelületen párolgató leveleitől szabadul meg.

Ezeknek a megértéséhez csináljunk egy pár kísérletet. A szobai növényen leveleit áztassuk be erős alkoholba (spirituszba.) Egy pár nap múlva a levélből kioldott klorofiltól az alkohol megzöldül. (Ezt használják fel a zöld színű likőrök pld. a vadász pálinka festésére.) Ha lehullott levelekkel próbáljuk meg ezt a kísérletet, zöld színű klorofil kivonatot nem kapunk.

(Székelykeresztúr.)

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táboriúzen	8 15 [—] leu
Radányi K.: Horog István & Co	„ 15 [—] „
Sztrilich-Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	„ 10 [—] „
Bulykó: Törvénytárgy	„ 15 [—] „
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	„ 15 [—] „
Sztrilich-Mócsy: Tábortűz	„ 20 [—] „
Radányi K.: Napsugármenték	„ 15 [—] „
Kovács D.: Ballag már	„ 15 [—] „
Scherer: Cserkészek könyve	„ 15 [—] „

Elek nagyapó üzeni:

Veres József, Bánffyhyunad. Az adoma sorra kerül és a pontrejtvényed is, a számrejtvényed azonban hibás. A 27. és 28. számot pótolja a kiadóbácsi, a 38. számot bizonyára megkaptad már. Ha netalán nem kaptad volna meg, közöld velem. — **Domonits Mimi, Sarotavár, Temesvár.** Beteg voltál, amiatt nem írtál oly sokáig. Örömmel látom, hogy már jobban vagy, s remélem, ismét szorgalmasan írsz nagyapónak. — **Bede Ma'isk, Nagyborosnyó.** Éppen ezer esztendeje, hogy nem írtál, de lám, megszólaltál a születésnapomra, amiből örömmel látom, hogy hű maradtál hozzám. — **Leitner Vera, Déva.** Ugyanezt üzenem neked is. — **Rein Gyula, Dicsőszentmárton.** Oly szép volt a nyert könyv, hogy le sem tetted addig, amíg el nem olvastad. Azért ugyan ne kell bocsánatot kérned, hogy „megint” írsz levelet, mert én annak örvendek, ha mennél több levelet írnak az unokáim. Írásodon valóban meglátszik, hogy a levélírást csak mostanában kezdted gyakorolni. Épen azért kívánatos, hogy sűrűn írsz nagyapónak, mert a levélírást igen fontos kiegészítője az iskolai tanulásnak. — **Zsigmond Sárika, Caintli.** Szeretnél ide repülni Kisbácsmába, s bizony én is szeretném, ha egyszerre csak beröppennél hozzám s személyesen megismerném az én hűséges unokámat. Örömmel látom különben, hogy kellemesen telt el a vakáció, s hogy egy párszor ki is rándultál azon a gyönyörű vidéken. Az nem baj, hogy nagyon el vagy foglalva, mert így legalább nem unalkozol, már pedig az unalkozás sok mindenféle bajnak a szülőanyja. — **Szilvássy Károly, Szinérváralja.** Alaposan beszámoltál a gazdasági munkákról, az írásodnak azonban van egy baja, amelyen igen könnyen segíthetsz: az a baja, hogy kissé cifrán, cikornyásan írsz, holott nincs szebb, mint az egyszerű, cikornya nélkül való elbeszélése a látott és tapasztalt dolgoknak. Mint afféle falusi gazda-fiu, bizonyára egyszerű életet élsz, légy ilyen egyszerű az írásban, illetőleg a fogalmazásban is. — **Csonka Irénke, Torda.** Fehér József úr egyetlen egyszer tett közzé hirdetést a Cimborában, bélyeggyűjtésre szólítva fel a Cimbora olvasóit. Te mindjárt beküldöttél neki 200 darabot, de azt a választ kaptad tőle, hogy ez igen kevés, mert legkevesebb ezer bélyeg kell. Erre nagy hévvel neki fogtál a gyűjtésnek, s a mikor együtt volt az bélyeg, megkérdezted, hogy küldheled-e? Vártál vagy hat hétig és nem kaptál választ. Nem tudod, mi lehet az oka e hallgatásnak. Hát bizony, magam sem tudom, mi lehet e hallgatásnak az oka. De remélem, hogy Fehér József úr ennek az üzenetnek az alapján megszólal, mert azt nem tételezem fel sem rólad, sem másról, hogy bélyeggyűjtésre serkentse a gyermekeket, mikor aztán azok a felhívásnak eleget tesznek, szóba se álljon

velük. — **Csürös Pisti, Girbó.** Falun irtad a levelet, de az üzenet már Gyulafehérváron talál bizonyval. Bizony, bizony gyorsan elrepült a vakáció, habár többnyire csunya volt az időjárás az idén. Örömmel látom leveledből, hogy szép időben te is segítettél szénát gyűjteni, aztán két liliputi csirkédet elküldötted Deák Jancsinak, aki szintén kedves unokám. Képelem, mily nagy volt az öröme Deák Jancsinak, ha épségben megkapta a te liliputi csirkédet. — **Oláh Imre, Oravicabánya.** Egy oldalt foglal el a rejtvények megfejtése, három oldal üresen maradt. Bizony, legalább egy oldalt még tele írhattál volna. Megdicsérek az írásodért, de még nagyobb dicséret járt volna neked, ha igazi levelet írsz nagyapónak. — **Petheő Éva és Ádám, Zabola.** Távollétem alatt jött a Torján írt leveletek s jött a nagymamátoké is; ez a magyarázata, hogy Nagymamátoknak is, nektek is ily későre válaszolhattam. Képelem, mily jól éreztétek magalokat Torján a nagymamánál; hiszen diákkoromban magam is sok szép és felejthetetlen nyarat töltöttem a ti dédapátok gyönyörű kertjében. —

Dénes György, Arad és Kóka Teréz, Csikszereda. A 100-100 leu előfizetést továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Berkovits Irén, Vulkán.** Őszintén bevallod, hogy volt időd a levélírássra, eszedbe is jutott, valahányszor Cimbora érkezett, hogy írnod kellene, de újra meg újra elfelejtetted. Pedig kár volt, hogy megfeledekezél a levélírással, mert szépen és okosan írsz és én mindig érdeklődéssel fogom olvasni leveleidet. — **Nagy Klára, Szentkatolna.** Háromlaki vagy: télen Budapesten jársz iskolába s Szentkatolnán meg Szolyorban nyaralsz. Ez aztán ideális egy élet! A töltőtoll elküldését megsürgettem a kiadóbácsinál, de ha eselleg nem kaptad volna meg október 25-ig, a télen látogass meg budapesti lakásomban (VIII. Bérkocsis-u. 16.), aztán keltesben szépen elsétálunk egy olyan boltba, ahol töltőtollat árulnak. Jó lesz? —

La'ud Anti és Józsi, Gyulafehérvár. A kiadóbácsi pótolja a 30. 31. számot, ti pedig úgy osszátok be az időtöket, hogy jusson a levélírássra is. Majd később fogjátok csak látni igazán, hogy a ti érdekekben tanácsoltam a levélírást. — **Klein Margitka, Tasnád.** A kiadóbácsi majd értesít, ha lejár az előfizetésed és idejében nem újítod meg. A pótlórejtvényed jó. — **Babcsák Anna, Bethlen.** — Jó sok előfizetője van ugyan a Cimborának, de régi igazság, hogy nincs az a teli zsák, melybe egykét szem buza még ne férne. A ti érdekek elősorban, hogy mennél több olvasója legyen a Cimborának, mert akkor még több olvasnivalót adnánk. Karácsonyi szindarab lesz karácsony előtt, aztán megjelenik karácsony előtt nagyapó szerkesztésében egy könyv is, melyben mindenféle színű lesz, a könyvet, melynek „Erdélyi gyermekszínház” lesz a címe, a Minerva adja ki Kolozsvárt s 25 leu lesz az ára. — **Jodál Gábor, Székelyudvarhely.**

Id jében beérkezett a beszámoló is, a rajz is. Mindkettővel meg vagyok elégedve, de még inkább azzal, hogy ígéretedet is vállaltad. Kedves szüleidnek tolmácsold meleg üdvözetemet. — **Lovász Jolánka, Óradna.** Sokáig elgyönyörködtem a képes levelezőlapodon, mely az óradnai templom tornáját ábrázolja az 1200. esztendőből. Az ősrégi templom mellett ott van az új templom is a maga épségében és szépségében; így lesz főkéletes széppé a nekem küldött kép, amelyért hálás köszönetet mondok. — **Kiss Irénke és Gyula, Szék.** Hiszem, hogy szívesen látnátok, ha ellátogatnék hozzátok. Vajha tehelném, hiszen ez nekem épp oly nagy öröm volna, mint amilyen nagy öröm volna, az én hitem szerint, tinéktek. A rejtvények sorra kerülnek. — **Tóth Margit, Kolozsvár.** Már is sok a tanulnivaló, azért írtál olyan rövid levelet. Megelégszem én a rövid levéllel is csak mennél sűrűbben lássam unokáim kezeírását. — **Hirsch Giza, Babu és Nusi, Petrozsény.** Beszámolódat érdeklődéssel várom. Igen örvendek, hogy a sok tanulnivaló mellett is jut idő a Cimbora olvasására s alig várjátok érkezését. — **Kálló Vilma, Szilágysomlyó.** Remélem, kiolvastad már a nyert könyvet s valóban szeretném, ha ide repülhénél s itt köszönnéd a könyvet. Kedves szüleidnek tolmácsold meleg üdvözetemet. — **Weiszkopf Lajos, Nagykároly.** Írtam a kiadóbácsinak, hogy pótolja a 35. 36. 37. számot s egyben, hogy az újságot ezentul Nagykárolyba küldje. — **Szántó János, Székelykeresztúr.** Három levelet kaptam tőled egy hét folyamán, egyikben elküldted az arcképedet is, szóval, nem lehet rád panaszom, látszik, hogy szeretsz. Nagy szorgalmadat és szeretetedet azzal jutalmazom, hogy egy jó tanácsot adok neked: ne írd többé vörös tintával, mert ezzel rontod a szemedet, különösen, ha vörös tintával nem is fehér, hanem zöld levélpapírosra írsz. — **Stern Salamon, Máramarossziget.** Szeretettel látlak unokáim seregében, s örvendek, hogy oly nagyon megtetszett neked a Cimbora. A beüresítvényeid jó ismerősek, a számréjtvényed pedig hiányos. Remélem, következő leveledben egészen új és főkéletes rejtvényt fogsz küldeni. — **Szilvássy Károly, Szinerváralja.** Hogyne vehetnél részt a pályázatban. A Cimbora minden olvasója részt vehet s mindenki azt rajzolni neki jól esik. A mi meg a versírást illeti, főlétsleges erre engedélyt kérsz tőlem: ha megszáll az ihlet, hiába tiltanám meg, úgy is írni. A kiadóbácsi, ha van belőlük főlétsleges példány, pótolja a 10, 27, 28, 29, 39, 35, 36, 37. számokat, de figyelmezteltek, hogy máskor azon melegében reklamál a hiányzó számokat, mert voltaképpen a kiadó nem köteles utólag ilyen sok számot pótolni. **Bálint Jucika, Székelyudvarhely.** Hogy igazán megtörtént-e a Székés-tekőben elbeszélés, ezt a könyv írója, **Kertész Mihály** mondhatná meg neked, de való-

szerű, hogy megtörtént ez, vagy ehhez hasonló eset. Mindenesetre örvendek, hogy te ebből a regényből levontad a tanulságot: inkább tanulsz, semhogy olyan sorsra jus, mint, amilyenre a szőkevény diákok jutottak. A pályázatban bizony többet kell tanulni, mint az elemiben, de örömmel látom a leveledből, hogy te nem ijedsz meg a többi tanulnivalótól s megküzdesz vele. — **Sámson Ákos, Kolozsvár.** Éppenséggel nem nyult hosszúra beszámoló, s ha hosszabb volna, akkor is közölném. — **Puskás Samu, Gyergyóremete.** Máskor a rejtvénymegfejtést egyenesen Kisbaconba küldjed, nehogy lekéssél. **Beretzky András, Egrestő.** A francia adomákból változatok. **Kliegl Róbert, Temesvár.** Kertész Mihály a Székés-tekőben írója Szolnokon lakik, ott ügyvéd s az utca-megnevezése nélkül is megkapja a leveledet, de alig hiszem, hogy adna engedélyt regényének mozi színművé váló feldolgozására, mert ő maga is foglalkozik ilyesmivel, s így természetes, ha erre alkalmasnak találja a saját művét, ő dolgozza fel. — **Hirsch Éva, Kolozsvár.** Sajnálom, hogy nem mehettél el hozzátok, amikor legutóbb Kolozsvárt jártam. Igen rövid ideig voltam ott s ezt a rövid időt is fontos tanácskozássokra kellett fordítanom. Tolmácsold meleg üdvözetemet anyukádnak, s decemberben, remélhetően, pótolom a mulasztást. — **Pardezs Edit, Kolozsvár.** Igen nehéz a tanulás, mert mindent románul kell tanulnod, de szorgalmasan tanulsz, így aztán hamarosan túl leszel a kezdet nehézségein. Ha gyűjtöd a pénzt a Cimbora-ra, szívesen vár a kiadóbácsi, amíg a pénz összegyűjtöd, annál is inkább, mert megüzentem neki, hogy nagyon boldogtalan volnál, ha a kedves Cimbora-t többé nem olvashatnád. Magam is sajnálnám, ha nem olvashatnám többé a leveleidet. — **Balogh Bözsike, Déva.** Levelet nem írsz, pedig elhíheted, hogy mindig szeretettel vettem és olvastam leveleidet. — **Szentpétery festvérek, Szilágysomlyó.** Hát bizony, itt az ősz, vég: a virágos réten való játszásnak, ehelyett az iskolapadban kell görnyedeznetek. Való igaz, ez nem oly jó mulatság, mint a réten való játszás, de szorgalmas tanulás mellett gyorsan elrepül az ősz is s milyen boldogan fogtok majd játszani a virágos réten, ha szép bizonyítványt fogtok haza vinni. — **Paál József Székelykeresztúr.** Örvendek, hogy jóbarátságban vagy Szántó Jánossal, de mindkettőtöknek azt tanácsolom, hogy ne írjatok zöld papírosra, mert az nagyon szemrontó. Öcsike az idén csak néhány hetet volt Kisbaconban s most már Budapestén van, mivel ebben az évben ő is gimnazista lett, de azért szorgalmasan termeli a nadselű gondolatokat.

Kiadóbácsi postája belföldi előfizetőihez.

Szender József, Lugos. Előfizetési díjad december 3-ig ki van egyenlítve.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtveny megfejtése is jogosít!

A rejtveny megfejtését, a megfejtők ényertések névsorát egyszerre, a megfejtést követo hónap végén közliöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Vonalrejtveny.

Beküldte: GERTENYESTI KORBIJLY MARGIT.

R E M B N E É N B E

Ö G E E R M V E M R

Pótlórejtveny.

Beküldték a JAEGER TESTVÉREK.

— ndre	— ákób
— rmény	— lóm
— arka	— enge
— onat	— mber
— nző	— erenc
— alamon	

A kezdőbetűk egy nagy magyar író nevét adják.

Régi felirat.

Beküldte: GRUENWALD NELLY.

— AC. IMA. SNA. CVER.
 METAS. MAG. AESI
 CBE. LE. —

Számrejtveny.

Beküldte: PÉTERFY ERZSIKE.

4, 19, 7, 5.	Egy magyar régi város neve
14, 15, 8, 10, 21.	Leánynév.
12, 2, 5, 20.	Fiunév.
1, 3.	A kutya más neve.
17, 18, 16.	A fiatal ellentéte.
9, 7, 11, 13, 6.	A »nyer« ellentéte.
1 - 21.	Közmondás.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bafanii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bafanii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a »Cimborra« részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtveny megfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Str. Cuza Voda 4. A kiadóhivatalhoz küldendők a »Cimborra« előfizetési bejelentései díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400, negyedévenként 100 L. Csehszlovákiában évi 80 csehszlovák, negyedévenként 20 csehszlovák.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200 dinár, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

ELKÉPZELNI SE LEHET szebb, jobb és olcsóbb könyveket a Hoffmann Ferenc ifjusági regényeinél. A MINERVA Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1.) ezekből a következők kaphatók darabonként 45 leiert:

1. Küzdelemek.	5. A jószág diadala.
2. A tél birodalmában.	6. Frigyes és D. ci.
3. Viszontagságok a tengeren	7. Ehrlich Jakab.
4. A talizmán.	8. Nehéz idők.

Posta útján is megrendelhetők a pénz előzetes be- küldése mellett vagy utánvétellel.

AZ IDEÁLIS
 HÁSHAJTÓ
 A
PURGEN
 (PURGÓ)
 KAPHATÓ
 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN